

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

30 באפריל 2018

1219

ט"ז באייר התשע"ח

עמוד

הצעת חוק הבוררות (תיקון מס' 4) (סמכות השיפוט בעניין הליכי בוררות), התשע"ח-2018 878

**הצעת חוק הבוררות (תיקון מס' 4) (סמכות השיפוט בעניין הליכי בוררות),
התשע"ח-2018**

תיקון סעיף 1

1. בחוק הבוררות, התשכ"ח-1968¹, בסעיף 1, במקום ההגדרה "בית המשפט" יבוא:

"בית המשפט" – בית המשפט המוסמך לדון, לפי כל דין, בעניין שהוסכם למסרו לבוררות.

דברי הסבר

מקום שבו הצדדים פנו לבוררות מיוזמתם, אף מעורר התדיינות מיותרת בשאלת הסמכות. כך לדוגמה, ברע"א 463/04 סלקום ישראל בע"מ נ' מטיל 2000 בע"מ (פורסם באר"ש, 1.4.2014), התעוררה השאלה אם הסכסוך שבין הצדדים הועבר לבוררות בשל הסכמת הצדדים, שכן אז חל סעיף 797 לחוק בתי המשפט והסמכות נתונה לבית משפט השלום, או שהסכסוך הועבר לבוררות בהתאם להסכם בוררות שבין הצדדים, שאז הסמכות נתונה לבית המשפט המחוזי. אף ברע"א 6435/05 ז'אנו נ' יורו ישראל (פורסם באר"ש, 10.4.2006) התעוררה שאלת תוקפם של סעדים זמניים שנתן בית משפט השלום עובר לעיכוב הליכים בשל הפניית הצדדים לבוררות בהתאם להסכם בוררות שהיה קיים ביניהם. באותו עניין קבע בית המשפט העליון כי לערכאה השיפוטית הדנה בתובענה מכוח סמכותה השיפוטית נתון כוח שיפוטי לתת סעדי ביניים כל עוד העניין נדון לפנייה, ובכלל זה גם סעדי ביניים הניתנים במשולב עם ההחלטה לעכב הליכים לפי סעיף 5 לחוק הבוררות. בית המשפט העליון הותיר בצריך עיון את השאלה אם ההחלטה בדבר צמצום צווי העיקול בהסכמת הצדדים, שנתן בית משפט השלום לאחר העברת המחלוקת לבוררות ובמהלך התנהלותה, ניתנה בגדר סמכות, או שמא משלב העברת העניין לבוררות, כל שינוי או ביטול של צווים שניתנו בידי הערכאה המעבירה מצוי אף הוא בסמכותו הייחודית של בית המשפט המחוזי כבעל סמכות בלעדית לדון בענייני בוררות לפי חוק הבוררות.

לאור האמור לעיל, ומאחר שאין טעם ענייני להבחנה בין צדדים שהסכימו מראש על בוררות לפתרון סכסוכים לבין בעלי דין שנתנו את הסכמתם לפנות לבוררות רק לאחר שהתגלע הסכסוך והוגשה תביעה משפטית, מוצע לקבוע כלל אחיד ולפיו הליך המתנהל לפי חוק הבוררות יוגש בהתאם לכללי הסמכות העניינית הרגילים, קרי, לבית המשפט שאליה היתה מוגשת התובענה אילולא נדונה בהליך בוררות. תיקון כאמור יוביל לוודאות וימנע התדיינות מיותרת בבתי המשפט בשאלת הסמכות, שכן בכל מקרה, גם לאחר העברת מחלוקת לבוררות, הסמכות לדון בה תהיה נתונה לבית המשפט המוסמך מבחינה

תכליתו של התיקון המוצע בחוק זה היא ליצור התאמה בין סמכות השיפוט לגבי הליכי בוררות לנושא הבוררות ולקבוע כי בית המשפט המוסמך לדון בענייני בוררות הוא בית המשפט שלו נתונה הסמכות העניינית לדון בסכסוך נושא הבוררות.

חוק הבוררות, התשכ"ח-1968 (להלן – חוק הבוררות), מקנה לערכאות השונות את הסמכות להפנות את בעלי הדין להליכי בוררות, לפקח על הליכי הבוררות, לתת סעדי ביניים, לאשר או לבטל את פסקי הבוררות, סמכויות ערעור שונות ועוד. ואולם במצב המשפטי החל כיום, קיים חוסר התאמה בכל הנוגע לסמכות השיפוט הנתונה לערכאות שדנות בענייני בוררות, זאת כפי שיפורט להלן.

ככלל, הפנייה להליך בוררות יכול שתהיה ביוזמת הצדדים לסכסוך, ויכול שתהיה ביוזמת בית המשפט. על המקרה הראשון חולש סעיף 1 לחוק הבוררות ולפיו הסמכות העניינית לדון בענייני בוררות מוקנית ככלל לבית המשפט המחוזי. לעומת זאת, על המקרה האחרון – שבו בית המשפט הוא שמעביר את העניין לבוררות – חולש סעיף 797(ג) לחוק בתי המשפט, התשמ"ד-1984 (להלן – חוק בתי המשפט), ולפיו אותו בית משפט שהעביר את העניין לבוררות הוא המוסמך לדון בעניינים הקשורים לכך.

כלומר, כאשר הצדדים פונים מיוזמתם לבוררות, הרי שלפי חוק הבוררות, בית המשפט המוסמך לדון באותו עניין יהיה בית המשפט המחוזי שלו נתונה סמכות ייחודית (זאת גם אם התובענה שנדונה לפניו איננה נכללת בגדר סמכותו העניינית לפי חוק בתי המשפט), ואילו כאשר בית המשפט הוא שהעביר את העניין שלפניו לבוררות, אזי בית המשפט המוסמך הוא למעשה אותו בית משפט שהעביר את התיק. הלכה למעשה, בבתי המשפט המחוזיים מתנהלים הליכים בענייני בוררות שבבסיסם סכסוכים שומצויים בגדר סמכותם העניינית של בתי משפט השלום.

זאת ועוד, השוני הקיים בעניין הערכאה המוסמכת לדון בענייני הבוררות מקום שבו הצדדים הופנו להליך בידי בית המשפט לעומת הערכאה המוסמכת כאמור

¹ ס"ח התשכ"ט, עמ' 70; התשע"ח, עמ' 294.

2. בחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984², בסעיף 79ב(ג), הסיפה החל במילים "אולם בית המשפט" – תימחק.
3. חוק זה יחול על תובענה שנפתחה ביום פרסומו או לאחוריו. תחולה

ד ב ר י ה ס ב ר

המלצות הוועדה לבדיקת מבנה בתי המשפט הרגילים בישראל בראשות השופט ת' אור אשר מונתה בידי נשיא בית המשפט העליון השופט אהרן ברק ושר המשפטים דוד ליבאי והגישה את המלצותיה בחודש אוגוסט 1997.

על פי המוצע, יחול החוק המוצע על תובענות שנפתחו מיום פרסומו של החוק ברשומות ואילך.

עניינית (לפי חוק בתי המשפט או כל חוק אחר המקנה סמכות לערכאות משפטיות) ולא תהיה עוד סמכות ייחודית לבית המשפט המחוזי.

יצוין כי תיקון זה עולה בקנה אחד עם המלצות הוועדה המייעצת לחקיקת חוק בורות חדש בראשות השופט צ' ברנזון אשר מונתה בידי שר המשפטים דב יוסף והגישה את המלצותיה בחודש נובמבר 1965, ועם

² ס"ח התשמ"ד, עמ' 198; התשע"ח, עמ' 412.

